

TL 4035 Koloni Politikaları ve Sibirya

Öğretim Üyesi: Dr. Öğr.Üyesi Mustafa Can Teziç

15. Hafta

Genel Değerlendirme

Tuva ve Moğolistan ilişkileri üzerinden ele aldığımız bu makalede uluslararası sistem – devlet, devlet - devlet dışı aktörler ve devlet dışı aktörler - uluslararası sistem arasındaki ilişkiyi incelemeye çalıştık.

Bu ilişkiler ağı içerisinde devletlerin dış politikalarının belirlenmesinde aktörlerin değişen uluslararası siyaset karşısında tercih ve davranışları belirlense de aynı şekilde uluslararası sistemde yine aktörlerin karşılıklı tutum ve tercihleri ile tekrar tekrar yapılanmaktadır.

Dış politikanın belirlenmesinde etkin rol oynayan uluslararası sendikalar, gencik örgütleri gibi devlet dışı aktörler, yine devlet içerisinde belirleyici role sahip farklı ticari gruplar, Safyonov veya E. Rinçino gibi siyasi kişilikler veya devlet içerisindeki farklı kurum ve kuruluşlar (dış işleri bakanlığı, savunma bakanlığı ...) etkin rol alabildikleri gibi tüm bu aktörlerin karışık ilişkileri aynı zamanda hakim ideolojiler, inanç sistemleri, etnik-yerel-ulusal kimliklerce tekrardan inşa edilmektedir. İnşa edilen uluslararası sistem ise yine kendi içerisinde hareket eden aktörleri yönlendirme gücüne sahiptir. Bu diyalektik ilişki sonucunda belirlenen dış politika tercihleri ise dinamik bir yapıda tekrar tekrar şekillenmektedir.

1911 yılında bağımsızlığına kavuşan Dış Moğolistan ve o zamanki adı ile Uranhay arasındaki ilişki dönemsel olarak farklı aktörlerin ağırlığı sonucunda Uranhay'ın 1914 yılında Rus İmparatorluğuna katılması ile son bulmuştur.

Takip eden süreç içerisinde uluslararası sistemin ulusal ve ulus dışı aktörleri yönlendirmesi sonucu Moğol Tuva ilişkilerinde değişme yaşanmıştır. Bir dönem Tuva'nın bağımsızlığını tanımayan ve hak iddia eden Moğolistan, bu yeni dönem içerisinde Tuva ile aynı blok içerisinde yer alırken iki ülke arasında pek çok alanda ortak ilişkiler gelişmeye başlamıştır. İki ülke dış politikaları arasındaki bu değişim farklı aktörlerin rol aldığı karışık bir sürecin sonunda şekillenmiştir.

KAYNAK:

Teziç, M.C. (2018). Rus (Sovyet) – Çin Politikaları Arasında Değişen Moğol-Tuva İlişkileri. *Modern Türklük araştırmaları Dergisi*. Cilt 15, Sayı 4. Ss. 503-531.

Luzyanin, S.G. (2003). Rossiya-Mongoliya-Mongoliya-Kitay v pervoy polovine XX veka. Politiceskiye Vzaimootnoşeniye v 1911-1946 gg., Moskova: İzdatelstvo OGNİ.